

Problem sa disanjem najteža komplikacija kovida 19

Akutni respiratorni distress sindrom glavna je komplikacija u teškim slučajevima bolesti kovid 19, a predstavlja naglo popuštanje respiratornog sistema usled pada nivoa kiseonika u krvi

Akutni respiratorni distress sindrom (ARDS) predstavlja naglo popuštanje respiratornog sistema. To znači da u kratkom vremenu disanje postaje teško, a pritisak kiseonika u krvi opada. ARDS se obično javlja kod ljudi koji su već kritično oboleli i glavni simptom, otežano disanje ili dispneja, obično se razvija u roku od nekoliko sati do nekoliko dana nakon bolesti ili traume.

– ARDS je i glavna komplikacija u teškim slučajevima kovida 19. Od pet odsto pacijenata koji imaju teške oblike upale pluća i koji se primaju u jedinice intenzivne nege, kod njih 20–41 odsto razvije se akutni respiratorni distress sindrom. Prema takozvanoj Berlinskoj definiciji, ARDS može biti lakši, srednji i teški, a kategorije se prema nivou kiseonika u krvi. To je svakako jedno od najtežih stanja u intenzivnoj nezi i zahteva iskusan i utreniran tim ne samo lekara već i medicinskih sestara koje su uključene u lečenje tih pacijenata – objašnjava prof. dr Jovan Matijašević, internista-supspecijalista intenzivne medicine, rukovodilac Klinike za urgentnu pulmologiju Instituta za plućne bolesti Vojvodine u Sremskoj Kamenici.

Postoje brojni uzroci ARDS-a, a neki od njih su virusne ili bakterijske pneumonije, širenje infekcije kroz

SAVET EKSPERTA

prof. dr Jovan Matijašević
Internista
-supspecijalista intenzivne medicine

Nikada u istoriji moderne medicine lekari nisu tretirali toliko teških pacijenata za tako kratko vreme kao tokom pandemije. Zato je važno što je od oktobra 2021. počela uža specijalizacija iz intenzivne medicine u celoj Srbiji

krvotok sa razvojem sepse, stanja posle transfuzije krvi, ozbiljne povrede glave i grudnog koša, prelomi dugih kostiju, kao što je butna kost, koji može da oslobodi čestice masti koje se prenose kroz krvotok do pluća (embolija), aspiracija povraćenog sadržaja ili nekih hemikalija,

Na ARDS upućuju otežano i ubrzano disanje, nizak krvni pritisak, plava prebojenost kože usana, konfuzija i umor, kašalj, povišena telesna temperatura, razdražljivost i strah

kacije ARDS-a mogu biti fibroza pluća, pneumotoraks tj. prisustvo vazduha u grudnoj šupljini, infekcije nakon otpusta iz bolnice, poremećaji ponašanja i depresije, sepsa...

Simptomi zavise od uzroka

Znaci i simptomi ARDS-a mogu da variraju u intenzitetu, u zavisnosti od uzroka i težine, a obuhvataju otežano disanje (dispneja), ubrzano disanje (tahipneja), nizak krvni pritisak, centralnu cijanozu (plava prebojenost kože usana), konfuziju i umor, kašalj, povišenu telesnu temperaturu, razdražljivost i strah.

– Ako postoje ovi simptomi i znaci, važno je brzo zbrinuti bolesnika i uključiti adekvatnu terapiju.

Znaci i simptomi zajedno sa objektivnim pregledom su bitni u uspostavljanju dijagnoze.

– Gasne analize krvi, procenat kiseonika i ugljen-dioksida u krvi, pokazuju akutne probleme sa disanjem. Potrebno je da se uradi i rendgen pluća na kome se vide obostrane promene na plućima, a ponekad i skener, jer ukazuju na uzrok razvoja bolesti. Analize krvi se mogu raditi kako bi se potvrdilo postojanje infekcije: kompletna krvna slika sa leukocitnom formulom, sedimentacija, CRP, prokalcitonin.

Analize srčanih funkcija (ehokardiografija) pomažu. Ako je popuštanje respiratornog sistema nastalo

JEDINI KOVID EKMO CENTAR U SRBIJI

U Institutu za plućne bolesti, navodi prof. dr Matijašević, postoji jedini „Kovid EKMO centar“ u Srbiji.

– Mi koristimo EKMO aparate u lečenju najtežih pacijenata obolelih od korona virusa. Ovi aparati su ekstrakorporalna membranska oksigenacija, što znači da pacijentu izvučemo krv iz tela, koju provučemo preko membrane, kroz sistem creva, koji je dalje spojen sa aparatom i prima kiseonik, a izvlačimo ugljen-dioksid. Dakle, ako oboleli od korona virusa umire, iako je priključen na respirator, onda ga mi preuzimamo. Povezujemo ga sa EKMO aparatom, budući da on spasava najteže bolesnike kojima ne pomaže ni mehanička ventilacija.

zbog problema sa srcem, u tom slučaju je u pitanju srčani edem pluća, a ne ARDS.

Najvažnija je oksigenacija pluća

Prvi cilj u lečenju je da se obezbedi adekvatna oksigenacija pluća, putem maske za kiseonik, ili mehaničke ventilacije, ali što se duže koristi mašina za potporu disanja, komplikacije su veće.

– Previše tečnosti u cirkulaciji povećava gomilanje tečnosti u plućima, pa se koriste lekovi za izmokravanje. Lekovi protiv bolova danas se daju po protokolu, a ako postoji opasnost od embolija (stanje posle preloma), daju se lekovi protiv zgrušavanja krvi. Postoje različiti stavovi oko upotrebe kortikosteroida, ali brojna istraživanja su pokazala da oni ne utiču na poboljšanje stope preživljavanja, osim u slučaju kovid 19 uzrokovanog ARDS-a, gde je dokazano da u tom slučaju dovodi do boljeg preživljavanja pacijenata.

Violeta Nedeljković

violeta.nedeljkovic@bliczena.rs

Blaži simptomi korone a veća zaraznost

Kod mnogih zaraženih novom podvarijantom omikron soja korona virusa klinička slika je uglavnom blaga i liči na nazeb, pa umesto da se izoluju, prenose zarazu u svojoj okolini

Naši epidemiolozi nisu još složni oko toga da li u Srbiji trenutno puni ambulante podvarijanta omikron soja korona virusa, BA 2.75, nazvana kentaur ili je ipak reč o omikron varijanti. Iz Instituta „Batut“ upozoravaju da se očekuje dalji porast broja obolelih, a da se na terenu registruje omikron varijanta SARS-CoV-2 virusa i sve njegove subvarijante.

Bol u grlu prvi simptomi

Dosad se zna da su karakteristični simptomi infekcija gornjih respiratornih puteva, bol u grlu i glavobolja, curenje iz nosa, promuklost, kao i opšta slabost tela, a uočeno je da se virus brzo širi, posebno u sezoni godišnjih odmora.

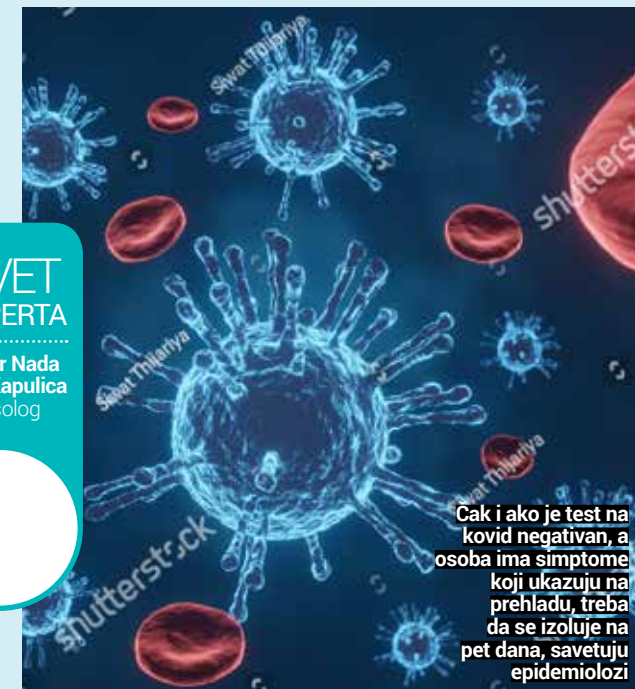
Najgore je, upozoravaju stručnjaci, što većina ljudi zbog blagih simptoma prvo pomisli da je u pitanju infekcija koja ima neki drugi uzročnik, pa ne zatraže na vreme pomoć lekara.

Osim toga, dosta obolelih nema nijedan naveden simptom, tako da i ne zna da su zaraženi, pa prenose zarazu okolini.

Nema mesta panici

Imamo li razloga za strah od nove podvarijante virusa i kako da se zaštitimo, pitali smo prof. dr Nadu Kuljić Kapulicu, virusologa.

– Mislim da sada najpametnije pričati samo o omikron soju, jer sve ove vari-

Čak i ako je test na kovid negativan, a osoba ima simptome koji ukazuju na prehladu, treba da se izoluje na pet dana, savetuju epidemiolozi

jante koje se sada pomniju, uključujući i BA 2.75 podvarijantu, po meni samo komplikuju ovu situaciju. Zašto? Pa zato što je najvažniji broj obolelih, njihovo stanje, broj teško obolelih koji su na respiratoru, kao i podatak koliko ljudi umire. Generalno, mi još od decembra imamo omikron soj i pričamo o kracima koje on pruža u vidu podvarijanti. O novoj podvarijanti zasad znamo da je zaraznija i da se brže širi. Nemamo

Još od decembra imamo omikron soj i pričamo o kracima koje on pruža u vidu podvarijanti. O novoj podvarijanti za sada znamo da je zaraznija i da se brže širi

razloga za strah i paniku, ali ne mogu da ne primetim da se korona virus u celom svetu, pa i kod nas, dosta dobro drži – kaže doktorka.

Maska najbolja prevencija

Prema njenim rečima, najbolji način da se zaštitimo od korona virusa, bez obzira na podvarijantu, jeste nošenje maske na svim mestima na kojima ima više ljudi, kao i preduzimanje osnovnih mera prevencije.

– Ne slažem se ni sa svetskim ni sa našim ekspertima koji tvrde da je najbolja zaštita od ovog podvarijante nošenje N95 maski. Virus se nije ugojio, zašto bi se menjale maske?

Violeta Nedeljković

violeta.nedeljkovic@bliczena.rs